

140η Συνάντηση
Μετα-Ψυχολογίας

Βασίλειος Μαούτσος

18/10/11,

Μεταψυχολογικό Σεμινάριο

‘Ελληνικό Ινστιτούτο Κλασικής Ψυχανάλυσης’

‘On the History of the Psycho-Analytic Movement’, 1914, Τόμος XIV

Συνέχεια 3η

Χωρίς υπερβολή, ο Freud έχει σχεδόν απηυδήσει από τη συμπεριφορά των πλέον δικών του συνεργατών και κυρίως του Jung και του Adler. Αυτή είναι η σκληρή αλήθεια που σπανίως αναφέρεται κατ’ αυτόν τον τρόπο αν και είναι τόσο εμφανής στο κείμενο. Το ερώτημα που φαίνεται να υποβάλλει ο Freud απευθύνεται και στον ίδιο τον εαυτό του: επιτέλους, τι άραγε να φταίει ώστε τόσο στενοί του άνθρωποι να τον εγκαταλείπουν για λόγους που κατ’ εκείνον ήσαν πασιφανώς λανθασμένοι και αφελείς? Φερ’ ειπείν ο Adler, ένα τόσο ευφυές άτομο είναι ακατανόητο να μην αντιλαμβανόταν ότι τα περί ‘αρρενωπής διαμαρτυρίας’ του ανθρωπίνου είδους ήσαν απλοικά σχήματα και πολύ μακράν κάθε ψυχαναλυτικής σκέψης που θα αναφερόταν σε ένα ασυνείδητο το οποίον εξ ορισμού αγνοούσε τόσο άσχετες προς αυτό έννοιες. Είναι γεγονός ότι το ‘εγώ’ δεν θα είχε κανένα απολύτως πρόβλημα να υιοθετήσει την λογική μιας τέτοιας θεωρίας. Όμως, το ασυνείδητο με το οποίον ασχολείτο η ψυχανάλυση πως θα μπορούσε να γνωρίζει περί αρρενωπότητας και αντιδραστικότητας που βρίσκονται εντελώς εκτός του βασικού ενστικτικού πλαισίου. Απ’ την άλλη μεριά, ο Jung, ένα τόσο καλλιεργημένο άτομο του ιατρικού κατεστημένου της Ελβετίας άρχισε να απολιβιδινοποιεί τα πάντα προς χάριν μιας οπτικής φιλοσοφικής και θεοκρατικής. Εδώ, κατά τον Freud το κάρο μπαίνει εντελώς μπροστά απ’ το άλογο και του σταματάει πλήρως την πορεία του! Ο σχηματισμός των ‘συμβόλων’, της ‘θρησκευτικής’ σκέψης, της κοινωνικής φόρμας είναι τα ζητούμενα για τον κάθε άνθρωπο που πορεύεται προς κάποια Οιδιποδειακή επίλυση και κατά κανένα τρόπο δεν μπορούν να θεωρηθούν ως δεδομένα στη ζωή.

Ο Freud φαίνεται να αντιλαμβάνεται πλέον ότι ο ρόλος της ‘σεξουαλικότητας’ για την οποία δεν έχει μιλήσει ακόμη παρά μόνον φαινομενολογικά τρομάζει τον κάθε άνθρωπο πολύ περισσότερο απ’ όσο νόμιζε συμπεριλαμβανομένων και συναδέλφων του ψυχαναλυτών. Γι’ αυτό το λόγο αρνείται να κατηγορήσει όποιον απομακρύνεται από κοντά του. Το φαινόμενο που παρατηρεί υπερβαίνει κάθε λογική και άπτεται αυτής της ίδιας της ψυχανάλυσης. Στο σημείο που έχει φτάσει ο Freud είναι εμφανές ότι οφείλει να ανοίξει την ψυχανάλυση σ’ ένα ευρύτερο πεδίο σκέψης, το πεδίο της Μεταψυχολογίας. Αυτό, μέχρι τούδε επιτηδείως συμπεριλαμβανέτο εντός της φαινομενολογίας και εμπειρικής ψυχαναλυτικής του σκέψης. Από τώρα και στο εξής θα γίνει ο πρωταγωνιστής. Εν τέλει, τι είναι αυτό που ονομάζεται «σεξουαλικότητα»? Κατά βάση οι επόμενοι δέκα Τόμοι ασχολούνται με αυτό ακριβώς το ερώτημα.